

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs. En Fortælling II

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 255. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467281349968/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

klædte Pige sagde uvilkaarlig om Forladelse og ilede videre. Jeg formoder, at hun i sit Hjerter var undseelig og ulykkelig over at have blottet den Andens Fattigdom, og jeg formoder, at den Fattige har følt det dybt og bittert, at et elegant Pigebarns Parasol skulde gøre det. Saa megen Vee i et Secund, og saa lidt Resultat! Ganske, som om Mødet skete paa en rivende Strøm. Og dog, hvo siger, at det er uden Resultat? Sæt, at Pigebarner i det Øieblik gik med en Fristelse i sit Indre, allerede var lidt glidende nedad, og at det lille Ryk, da Parasollen hang fast, standsede hendes Tanker og viste hende symbolsk, hvad hun stod i Begreb med at fange paa sit Livs Krog. Eller den bitre Sorg, som sagtens vaagnede hos den fattige Pige og maaskee traadte istedenfor Sløvhed og Glemsel af det Bedre. Maaskee Vorherre fangede hende paa Krogen!

-- Jeg vaagnede op mat ved, at der paa Gaden blev skreget: *Gevalt! Vægter!* Jeg havde nær troet, det var mig. Det var Fortsættelsen af min Drøm. Det er mig, som skrider. Jeg kan ikke udholde den Tanke, at jeg igaar gik som Tilskuer og reflecterede over de to Fruentimmer og maaskee idag, imorgen o. s. v., til min Dødsdag, vil gaae som Tilskuer. En Krog, en lille Hægte! Et Kongerige for en Hægte! kunde jeg sige med trivial Parodi. Det er Sladdersladder med min Tanke om at være eller blive en Gustav Adolph. Var jeg det i mit Sind, blev jeg det i Virkeligheden; thi Humlen er retfærdig. Til i hvilkensomhelst Henseende at være et Gen i vor Tid hører langt *Mere* end i Fortiden, fordi Udviklingen er stegen og alle Livsforhold ere blevne finere og mere sublimerede. Men paa samme Tid forlange vi stærktbegavede Mennesker en lang Tid af vort Liv *Mindre* af os selv, ansec Begavelsen for et personligt Privilegium, medens Geniet er et Privilegium i Menneskehedens Tjeneste. Fra Jacobo sagde med Selvbekendelse, at han var ulydig og begjærede de store Kampe, *fordi han ikke kunde seire i de smaa*. Hvorfor begjærer jeg det Store, en kjæmpende og seirende Stilling ude i den mægtige Verden, da jeg igaar ikke engang kunde optræde i Ideens Navn og anbringe min Intelligens til Hjælp for et af de to Fruentimmer? Det var saa vanskeligt; men hvorfor? Fordi jeg dog i Hjertet ikke havde den rette Kjærlighed, der udstraaler og ikke bliver uskændt og ikke vækker Latter. Fordi jeg ikke har Høi-

den. Fordi jeg er et lille, ubetydeligt Menneske, der bestandig, trods Alt, gaer og bærer paa min store Egoisme. Hvor er der Befrielse fra denne Smerte? Bønnen gjør den dybere og blidere, men bevirker intet Mirakel.

-- Blot jeg kunde forstaae det Mysterium, at Christus ved at lade sig korsfæste har taget mine Synder paa sig og givet mig Adgang til Naade! Min Natur vægrer sig ved at fatte Andet end, at han har viist mig Veien, at hans Exempel er den største Opmuntring, at der er personligt, hjerteligt Forhold mellem ham som Ideal og mig. Men hvorledes jeg skal blive helbredt fra min Fortud saadan, at jeg beholder det Gode af Feilene (Erfaring og Intelligens), men fræs fra Syndens onde Følger (tabt Tid, slet Hang, tynget Villie), er mig ubegribeligt. Dette Vidunder mangler, og netop fordi det vilde være et Vidunder, skeer det ikke.

-- Jeg vilde saa gjerne gaee til Alters og blive Deel af en Memighed, høre til etsteds. Men jeg kan ikke finde nogen Personlighed, der forsoner mig med den sorte Kjole og hvide Krave. Jeg kan heller ikke bekvemme mig til at opgive mig selv og antage, at nogen hellig Magt, som jeg ikke med Villie og Bøn kan frembringe i mit Indre, kan indgives mig udvendigfra og virke mirakelmæssig. Hvis der var et saadant Mirakel i Tilværelsen, hvorfor viser det sig da aldrig, hvorfor seer man blandt Alle dem, der give og modtage Nadveren, aldrig en Eneste blive begejstret, hengive sig selv, henkaste sin Person til Bolværk for Sandheden? Hvorfor er der saa lidt idealistisk Opsving, naar Verden saa hyppig optager en ideal, miraculos Kraft? -- Saavidt som jeg er kommen, er jeg kommen uden at tye til Mirakler, og naar Alt kommer til Alt, staaer jeg saa ikke høit nu? Og jeg har dog ikke phariseisk opgivet Haabet om at naae højere paa samme Maade.

-- Det kan ikke nytte! Jeg kan vaagne op som et Menneske, der har glemt Alt. Hvad jeg fandt uafviselig rigtig igaar og fandt Fred i, synes mig urimeligt, latterligt, Frugt af en sygelig Stemning eller endog af Feighed. Paa en vis Tid, synes mig da, har Noget i min Natur faaet et Knæk; jeg gaer ikke freidig og med Lidenskab løs